

et dignitas postulat, nec miror, et gaudeo: teque hoc existimare volo, quidquid in enim iudicii, officiique contuleris, id ita me accipere, ut in me ipsum te putem contulisse. Vale.

ARGUMENTUM.

Excusat se, quod in senatum ad agendum Planci causam non venerit; et officium suum pollicetur in iis rebus, quæ præsentiam suam requirere videntur.

M. T. C. Planco Imp. Cos. Des. S. D.

Meum studium honori tuo pro necessitudine nostra non defuisset, si aut tutò in senatum, aut honestè venire potuissem. Sed nec sine periculo quisquam, liberè de republica sentiens, versari potest in summa impunitate gladiatorum: nec nostræ dignitatis videtur esse, ibi sententiam de republica dicere, ubi me et melius, et proprius audiant armati, quam senatores. Quapropter in privatis rebus nullum neque officium, neque studium meum desiderabis: ne in publicis quidem, si quid erit, in quo me interesse sit necesse, unquam deero, ne cum periculo quidem meo, dignitati tuæ. In iis autem rebus, quæ nihilominus, ut ego ab sim, confici possunt, peto à te, ut mei rationem habere velis, et salutis, et dignitatis meæ. Vale.

ARGUMENTUM.

Aucupatur benevolentiam Planci, partim laudibus; partim commemoratione veteris amicitiae: et

hortatur, ut rempub. suscipiat, veritus id quod accidit, ne se cum Antonio conjungeret.

M. T. C. Planco Imp. Cos. Des. S. D.

Cum ipsum Furnium per se vidi libentissimè, tum hoc libentius, quòd illum audiens, te videbar audire. Nam et in re militari virtutem, et in administranda provincia justitiam, et in omni genere prudentiam mihi tuam exposuit: et præterea mihi non ignotam in consuetudine, et familiaritate suavitate tuam adjunxit: præterea, summam erga se liberalitatem. Quæ omnia mihi jucunda, hoc extremum etiam gratum fuit. Ego, Plance, necessitudinem constitutam habui cum domo vestra antè aliquantò, quam tu natus es: amorem autem erga te ab ineunte pueritia tua, confirmata jam ætate familiaritatem, cum studio meo, tum iudicio tuo constitutam. His de causis mirabiliter faveo dignitati tuæ: quam mihi tecum statuo esse communem. Omnia summa consecutus es, virtute duce, comite fortuna: eaque es adeptus adolescens multis invidentibus, quos ingenio, industriaque fregisti. Nunc me, amantissimum tui, nemini concedentem, qui tibi verustate necessitudinis potior possit esse, si audies: omnem tibi reliquæ vitæ dignitatem ex optimo reipublicæ statu acquires. Scis profectò, (nihil enim te fugere potuit) fuisse quoddam tempus, cum homines existimarent, te nimis servire temporibus. Quod ego quoque existimarem, si te ea, quæ patiebare, probasse etiam arbitrarer. Sed cum intelligerem, quid sentirens, prudenter te arbitror videre, quid posses. Nunc alia ratio est omnium

rerum; tuum iudicium est, idque liberum. Consul es designatus; optima ætate, summa eloquentia, maxima orbitate reip. vitorum talium. Incumbe, per deos immortales, in eam curam, et cogitationem, quæ tibi summam dignitatem, et gloriam afferat. Unus autem est, hoc præsertim tempore, per tot annos repub. devexata, reipub. benè gerendæ cursus ad gloriam. Hæc amore magis impulsus scribenda ad te putavi, quam quod arbitrater te monitis, et præceptis meis, agere. Sciebam enim, ex iisdem te hæc haurire fontibus, ex quibus ipse hauseram. Quare modum faciam. Hoc tantum significandum putavi, ut potius amorem tibi ostenderem meum, quam ostentarem prudentiam. Interea, quæ ad dignitatem tuam pertinere arbitrabor, studiosè, diligentèrque curabo. Vale.

ARGUMENTUM.

Agit gratias Ciceroni, quod eum ad verissima gloriæ studium cohortatus sit; seque in reipub. potestate totum fore pollicetur.

Plancus Ciceroni S. D.

Gratissimæ mihi tuæ litteræ fuerunt, quas ex Furnii sermone te scripsisse animadverti. Ego autem præteriti temporis excusationem affero, quod te profectum audieram, nec multò antè, rediisse scivi, quam ex epistola tua cognovi. Nullum enim in te officium, ne minimum quidem, sinè maxima culpa videor posse præterire. In quo tuendo habeo causas plurimas, vel paternæ necessitudinis, vel meæ à pueritia observantiæ, vel tui erga me mutui amoris. Quare, mi Cicerone, quod mea, tua-

que patitur ætas, persuade tibi, te unum esse, in quo ego colendo patriam mihi constituerim sanctitatem: omnia igitur tua consilia mihi non magis prudentiæ plena (quæ summa est) videntur, quam fidelitatis, quam ego ex mea conscientia metior. Quare, si aut aliter sentirem; certè admonitio tua me reprimere: aut, si dubitarem, hortatio impellere posset, ut id sequeretur, quod tu optimum putares. Nunc verò quid est, quod me in aliam partem trahere possit? Quæcumque in me bona sunt, aut fortunæ beneficio tributa, aut meo labore parata, etsi à te propter amorem charitatis sunt æstimata, tamen vel inimicissimi iudicio tanta sunt, ut, præter bonam famam, nihil desiderare videantur. Quare hoc unum tibi persuade, quantum viribus eniti, consilio providere, auctoritate movere potuero, hoc omne reipub. semper futurum. Non est ignotus mihi sensus tuus: neque si facultas, optabilis mihi quidem tui præsentis esset, unquam à tuis consiliis discreparem, nec nunc committam, ut ullum meum factum reprehendere jure possis. Sum in expectatione omnium rerum, quid in Gallia citeriore, quid in urbè Januario mense geratur, ut sciam. Interim maximam hinc sollicitudinem, curamque sustineo, ne inter aliena vitia hæc gentes nostræ mala suam putent occasionem. Quod si proinde, ut ipse mereor, mihi successerit, certè et tibi, cui maxime cupio, et omnibus viris bonis satisfaciam. Fac valeas, meque mutuo diligas.

ARGUMENTUM.

Hic quoque Plancum ad suscipiendam, tuendamque rempub. gloria stimulis incitat.

M. T. C. Planco Imp. Cos. Des. S. D.

Binas à te accepi litteras eodem exemplo: quod ipsum argumento mihi fuit diligentia tua. Intellexi enim te laborare, ut ad me tuæ expectatissimæ litteræ perferrentur: ex quibus cepti fructum duplicem: mihiq; in comparatione difficilem ad iudicandum, amorem ne ergà me tuum, an animum in rempub. pluris æstimandum putarem. Est omnino patriæ charitas, meo quidem iudicio, maxima: sed amor, voluntatisque conjunctio plus certè habet suavitatis. Itaque commemoratio tua paternæ necessitudinis, benevolentiaque ejus, quam ergà me à pueritia contulisses, cæterarumque rerum, quæ ad eam sententiam pertinebant, incredibilem mihi lætitiã attulerat. Rursus declaratio animi tui, quem haberes de repub. quæmque habiturus esses, mihi erat jucundissima: eoque major erat hæc lætitiã, quod ad illa superiora accedebat. Itaque te non hortor solùm, mi Planice, sed planè etiam oro (quod feci tuis litteris, quibus tu humanissimè respondisti) ut tota mente, omnique animi impetu in republi. incumbas. Nihil est, quod tibi majori fructui, gloriaque esse possit: NEC quidquam ex omnibus rebus humanis est præclariùs, aut præstantiùs, quàm de rep. benè mereri. Adhuc enim patitur tua summa humanitas, et sapientia, me, quod sentiam, liberè dicere. Fortuna suffragante, videris res maximas

consequutus. Quod quamquam sine virtute non potuisses, tamen ex maxima parte ea, quæ es adeptus, fortunæ, temporibusque tribuuntur. His temporibus difficillimis, reipub. quidquid subverneris, id erit totum, et proprium tuum. Incredible est omnium civium, latronibus exceptis, odium in Antonium. Magna spes in te, et in tuo exercitu magna expectatio; cujus, per deos, gratiæ, gloriaque cave tempus amittas. Sic moneo, ut filium. Sic faveo, ut mihi: sic hortor, ut et pro patria, et amicissimum. Vale.

ARGUMENTUM.

Cum Plancus litteris ad senatum scriptis, pacem cum Antonio suasisset: suadet Cicero, ut pacem armis potiùs, quàm pactione quærat, et ut se à societate malorum civium aliquandò sejungens, totum ad rempub. transferat.

M. T. C. Planco Imp. Cos. Des. S. D.

Quæ loquutus est Furnius noster de animo tuo in rempub. ea gratissima fuerunt senatui, populoque rom. probatissima. Quæ autem recitatae sunt litteræ in senatu, nequaquam consentire cum Furnii oratione visæ sunt. Pacis enim auctor eras, cum collega tuus, vir clarissimus, à foedissimis latronibus obsideretur: qui, aut positis armis, pacem petere debent: aut, si pugnantes eam postulant, victoria pax, non pactione parienda est. Sed de pace litteræ vel Lepidi, vel tuæ, quam in partem acceptæ sint, ex viro optimo fratre tuo, et C. Furnio poteris cognoscere. Me autem impulit tui charitas, ut, quamquam nec tibi ipsi consilium dees-

set, et fratris, Furniique benevolentia, fidelisque prudentia tibi præstò esse futura; vellem tamen meæ quoque auctoritatis pro plurimis nostris necessitudinibus, præceptum ad te aliquod pervenire. Crede igitur mihi, Plance, omnes, quos adhuc gradus dignitatis consequutus sis (es autem adeptus amplissimos), eos honorum vocabula habituros, non dignitatis insignia, nisi te cum libertate populi rom. et cum senatus auctoritate conjunxeris. Sejunge te, quæso, aliquando ab iis, cum quibus te non tuum iudicium, sed temporum vincula conjunxerunt. Complures in perturbatione reipublicæ consules dicti: quorum nemo consularis habitus, nisi qui animo extitit in rempublicam consulari. Talem igitur te esse oportet, qui primùm te ab impiorum civium, tui dissimillimorum societate sejungas: deindè te senatui, bonisque omnibus auctorem, principem, ducem præbeas: postremò, ut pacem esse iudices non in armis positis, sed in abjecto armorum, et servitutis metu. Hæc si et ages, et senties, tùm eris non modò consul, et consularis, sed magnus etiam consul, et consularis. Sin alitèr, tùm in istis amplissimis nominibus honorum non modò dignitatis nulla erit, sed erit summa deformitas. Hæc impulsus benevolentia scripsi paulò severiùs: quæ tu in experiendo ea ratione, quæ te digna est, vera esse cognosces. A. D. XIII. Kal. April.

ARGUMENTUM.

Exponit, cur brevior sit hæc epistola, et cur studium suum in rep. seriùs patefecerit; suamque dignitatem Ciceroni commendat.

Planc. Imp. Cos. Des. Cic. S. D.

Plura tibi de meis consiliis scriberem, rationemque omnium rerum redderem verbosiùs, quò magis judicares, omnia me reipub. præstitisse, quæ, et tua exhortatione excepi, et mea affirmatione tibi recepi: (non minùs enim à te probari, quàm diligi, sempèr volui: nec te magis in culpa defensorem mihi paravi, quàm prædicatorem meritorum meorum esse volui) sed brevior me duæ res faciunt: una, quòd publicis litteris omnia sum persecutus: altera, quòd M. Varisidium, equitem romanum, familiarem meum, ad te ipsum transire jussi, ex quo omnia cognoscere posses. Non mediùsfidius mediocri dolore afficiebar, cum alii occupare possessionem laudis viderentur: sed usquè mihi temperavi, dum perducerem eò rem, ut dignum aliquid et consulatu meo, et vestra expectatione efficerem. Quod spero, si me fortuna non fefellerit, me consequuturum: ut, maximo præsidio reipub. nos fuisse, et nunc sentiant homines, et in posterum memoria teneant. A te peto, ut dignitati meæ suffrageris: et, quarum rerum spe ad laudem me vocasti, harum fructu in reliquum facias alacriorem. Non minùs posse te, quàm velle, exploratum mihi est. Fac valeas, meque mutuo diligas.

ARGUMENTUM.

Causas affert, quibus adductus non ita maturè, ut homines expectabant, defensorem se publicæ libertatis professus sit: deque exercitu suo, et statu provincie significat.

Plancus Imp. Cos. Des. Coss. Præt. Trib. Pl.
S. P. Pl. Q. R. S. D.

Si cui fortè videor diutiùs et hominum expectationem, et spem reipub. de mea voluntate tenuisse suspensam, huic priùs excusandum me esse arbitror, quàm de insequenti officio quidquam ulli pollicendum. Non enim præteritam culpam videri volo redemisse, sed optimæ mentis cogitata jampridem, maturo tempore enuntiare. Non me præteribat, in tanta sollicitudine hominum, et tam perturbato statu civitatis, fructuosissimam esse professionem bonæ voluntatis: magnosque honores ex ea re complures consequutos videbam. Sed, cum in eum casum me fortuna demisisset, ut aut celeritè pollicendo, magna in spe ad proficiendum impedimenta opponerem, aut, si in eo mihi temperavissem, majores occasiones ad opitulandum haberem: expeditiùs iter communis salutis, quàm meæ laudis, esse volui. Nam quis in ea fortuna, quæ mea est, et ab ea vita, quam in me cognitam hominibus arbitror, et cum ea spe, quam in manibus habeo, aut sordidum quidquam pati, aut perniciosum concupiscere potest? Sed aliquantum nobis temporis, et magni laboris, et multæ impensæ opus fuit, ut, quæ reipubl. bonisque omnibus polliceremur, exitu præstaremus; neque ad

auxilium patriæ nudi cum bona voluntate, sed cum facultatibus accederemus. Confirmandus erat exercitus nobis, magnis sæpè præmiis sollicitatus, ut ab republ. potiùs moderata, quàm ab uno infinita speraret. Confirmandæ complures civitates, quæ superiore anno largitionibus, concessionibusque præmiorum erant obligatæ: ut et illa vana putarent, et eadem à melioribus auctoribus petenda existimarent. Eliciendæ etiam voluntates reliquorum, qui finitimis provinciis, exercitibusque præfuerunt, ut potiùs cum pluribus societatem defendendæ libertatis iniremus, quàm cum paucioribus funestam orbi terrarum victoriam pareremus. Munienti verò nosmetipsi fuimus, aucto exercitu, auxiliisque multiplicatis; ut, cum præferremus sensus apertè, tum etiam invitis quibusdam, sciri, quid defensuri essemus, non esset periculosum. Itaque nunquàm diffitebor, multas me, ut ad effectum horum consiliorum pervenirem, et simulasse invitum, et dissimulasse cum dolore: quòd præmatura denuntiatio boni civis imparati, quàm periculosa esset, ex casu collegæ videbam. Quo nomine etiam C. Furnio legato, viro forti, atque strenuo plura etiam verbo, quàm scriptura, mandata dedimus, ut et tectiùs ad vos perferrentur, et nos essemus tutiores; quibusque rebus, et communem salutem muniri, et nos armari conveniret, præcepimus. Ex quo intelligi potest, curam reip. summæ defendendæ jampridem apud nos excubare. Nunc, cum Deum benignitate ab omni re simus paratiores, non solùm benè sperare de nobis homines, sed exploratè judicare volumus. Legionès habeo quinque sub signis, et sua fide, virtuteque

reipubl. conjunctissimas, et nostra liberalitate nobis obsequentes: provinciam omnium civitatum consensu paratissimam, et summa contentione ad officia certantem: equitatus, auxiliorumque tantas copias, quantas hæ gentes ad defendendam suam salutem, libertatemque conficere possunt. Ipse ità sum animo paratus, vel provinciam tueri, vel ire, quò respub. volet, vel tradere exercitum, auxilia, provinciamque, ut vel omnem impetum belli in me convertere non recusem, si modò meo casu, aut confirmare patriæ salutem, aut periculum morari possim. Hæc si, jam expeditis omnibus rebus, tranquilloquè statu civitatis, polliceor in damno meæ laudis, reipubl. commodo lætabor: sin ad societatem integerrimorum, et maximorum periculorum accedam, consilia mea æquis iudiciis ab obtrectatione invidorum defendenda commendo: mihi quidè ipsi fructus meritorum meorum in reipublicæ incolumitate satis magnus est paratus. Eos verò, qui meam auctoritatem, et multò magis vestram fidem secuti, nec ulla spe decipi, nec ullo metu terreri potuerunt, ut commendatos vobis habeatis: petendum videtur. Valet.

A R G U M E N T U M.

Suum studium erga remp. præsefert, modestè dignitatem suam commendat: quid egerit, quid acturus sit, exponit: qualem ducat exercitum significat.

Plancus Imp. Cos. Des. Ciceroni S. D.

Nihil me tibi temerè scripsisse, aut te cæteris de me frustrà recepisse, lætor. Certè hoc majus habes testimonium amoris meï, quò maturiùs tibi,

quàm cæteris, consilia mea volui esse nota. In dies verò meritorum meorum fieri accessiones, providere te spero, cogniturum magis recipio. Quod ad me attinet, mi Cicerone, (ità ab imminentibus malis resp. me adjuvante liberetur) sic honores, præmiaque vestra suscipio, conferenda certè cum immortalitate, ut sine his nihil de meo studio, perseverantiaque sim remissurus. Nisi in multitudine optimorum civium impetus animi mei fuerit singularis, et opera præcipua, nihil ad meam dignitatem accedere volo suffragatione vestra. Concupisco autem nihil mihi, contrà quam ipse pugno. Sed et temporis, et rei te moderatorem facillè patior esse. NIHIL aut serò, aut exiguè à patria civi tributum potest videri. Exercitum ad vi. Kal. Majas Rhodanum transjeci, magnis itineribus. Vienna equites mille via breviorè præmisi. Ipse, si à Lepido non impediatur, celeritate satisfaciam: sin autem in itinere meo se opposuerit, ad tempus consilium capiam. Copias adduco et genere, et numero, et fidelitate firmissimas. Te, ut diligas me, si mutuo te facturum scis, rogo. Vale.

A R G U M E N T U M.

Laudat Plancum de optima voluntate, studioque juvanda reip. præmiaque illum à senatu honorificentissima sperare vult, operamque in eo suam pollicetur, et hortatur, ut egregie pergat in rep. tuenda.

M. T. C. Planco Imp. Cos. Des. S. D.

Etsi satis ex Furnio nostro cognoveram, quæ tua voluntas, quod consilium de repub. esset; tamen, lectis tuis litteris, liquidiùs de toto sensu tuo judicavi. Quamobrè, quamquàm in uno præ-

lio omnis fortuna reipubl. discepat (quod quidem, cum hæc legeres, jam decretum arbitrabor fore), tamen ipsa fama, quæ de tua voluntate percrebuit, magnam est laudem consecutus. Itaque, si consulem Romæ habuissemus, declaratum esse à senatu cum tuis magnis honoribus, quàm gratus esset conatus, et apparatus tuus. Cujus rei non modò non prateriit tempus, sed ne maturum quidem etiam nunc, meo quidem iudicio, fuit. IS ENIM denique honos mihi videri solet, qui non propter spem futuri beneficii, sed propter magna merita claris viris defertur, et datur. Quare, sit modò aliqua resp. in qua honos elucere possit, omnibus, mihi crede, amplissimis honoribus abundabis. IS AUTEM, qui verè appellari potest honos, non invitamentum ad tempus, sed perpetuæ virtutis est præmium. Quamobrèm, mi Plance, incumbere toto pectore ad laudem: subveni patriæ: opitulare collegæ: omnium gentium consensum, et incredibilem conspirationem adjuva. Me tuorum consiliorum adiutorem, dignitatis fautorem, omnibus in rebus tibi amicissimum, fidelissimumque cognosces. Ad eas enim causas, quibus inter nos amore sumus, officiis, vetustate conjuncti, patriæ charitas accessit; eaque efficit, ut tuam vitam anteferrem meæ. iv. Kal. April.

ARGUMENTUM.

Gratias agit pro officiis, quæ in ipsum Cicero contulerat; et de suo studio erga reip. omnia pollicetur.

Plancus Ciceroni S. D.

Immortales ago tibi gratias, agamque dum vivam: nam, relaturum me, affirmare non possum.

Tantis enim tuis officiis non videor mihi respondere posse: nisi fortè (ut tu gravissimè, disertissimèque scripsisti) ita sensurus es, ut me referre gratiam putes, cum memoria tenebo. Si de filii tui dignitate esset actum, amabilius certè nihil facere potuisses. Primæ tuæ sententiæ infinitis cum muneribus, posteriores ad tempus, arbitriumque amicorum meorum compositæ. Oratio assidua, et perpetua de me iurgia cum obtrektoribus propter me, notissima mihi sunt. Non mediocris adhibenda mihi est cura, ut reip. me civem dignum tuis laudibus præstem, in amicitia tua memorem, atque gratum. Quod reliquum est, tuum munus tuere, et me, si, quem esse voluisti, eum exitu, rebusque cognoscis, defende, ac suscipe. Cum Rhodanum copias transjecissem, fratremque cum tribus millibus equitum præmissem, ipse iter ad Mutinam dirigerem, in itinere de prælio facto, Brutoque, et Mutina obsidione liberatis audiui. Animadverti nullum alium receptum Antonium, reliquiasque, quæ cum eo essent, habere, nisi in his partibus: duasque ei spes esse propositas, unam Lepidi, ipsius alteram exercitus: quod quædam pars exercitus non minùs furiosa est, quàm qui cum Antonio fuerunt. Equitatum revocavi: ipse in Allobrogibus constiti, ut proindè ad omnia paratus essem, ac res me moneret. Si nudus huc se Antonius conferet, facilè mihi videor per me sustinere posse, remque publicam ex vestra sententia administrare, quamvis ab exercitu Lepidi recipiatur: si verò copiarum aliquid secum adducet, etsi decima legio veterana, quæ nostra opera revocata cum reliquis est, ad eundem furorem re-

dierit: tamen, ne quid detrimenti fiat, dabitur opera à me. Idque me præstaturum spero, dum istinc copix transjiciantur, conjunctæque nobiscum facilius perditos opprimant. Hoc tibi spondeo, mi Cicero, neque animum, neque diligentiam mihi defuturam. Cupio meherculè nullam residuam solitudinem esse: sed, si fuerit, nec animo, nec benevolentix, nec patientix cujusquam pro vobis cedam. Do quidè ego operam, ut etiam Lepidum ad hujus rei societatem incitem: omniaque ei obsequia polliceor, si modò repub. respicere volet. Utor in hac re adjutoribus, interpretibusque fratre meo, et Laterense, et Furnio nostro. Non me impediunt privatæ offensiones, quominùs pro reip. salute, etiam cum inimicissimo consentiam. Quòd si nihil profecero: nihilominùs maximo sum animo, et majore fortassè cum mea gloria vobis satisfaciam. Fac valeas, meque mutuò diligas.

ARGUMENTUM.

Significat, quàm gratæ senatui fuerint ejus litteræ de apparatu, studioque defendendæ reip. quidque ex ejus litteris actum sit, et hortatur, ut solet, ad recuperandam libertatem.

M. T. C. Planco Imp. Cos. S. D.

Etsi reipubl. causa maximè gaudere debeo, tantùm ei te præsidii, tantùm opis attulisse extremis penè temporibus: tamen ità te victorem complectar, repub. recuperata, ut magnam partem mihi lætitiæ tua dignitas affert: quam et esse jam, et futuram amplissimam intelligo. Cave enim putes, ullas litteras unquàm gratiores, quàm tuas in se-

natu esse recitatas: idque contigit, tùm meritorum tuorum in republ. eximia quadam magnitudine, tùm verborum, sententiærumque gravitate. Quod mihi quidè minimè novum, qui et te nossem, et tuarum litterarum ad me missarum promissa meminissem, et haberem à Furnio nostro tua penitèns consilia cognita: sed senatui majora visa sunt, quàm erant expectata: non quod unquàm de tua voluntate dubitasset; sed nec, quantum facere posses, nec, quò progredi velles, exploratum satis habebat. Itaque cum ad VIII. Idus Apr. manè mihi tuas litteras M. Varissidius reddidisset, easque legissem, incredibili gaudio sum elatus. Cumque magna multitudo optimorum virorum, et civium me de domo deduceret, feci continuò omnes participes meæ voluptatis. Interim ad me venit Munatius noster, ut consueverat: et ego ei litteras tuas ostendi: nihil dum enim sciebat: nam ad me primùm Varissidius, idque sibi à te mandatum esse, dicebat; paulò post idem mihi Munatius eas litteras legendas dedit, quas ipsi miserat, et eas, quas publicè. Placuit nobis, ut statim ad Cornutum prætorem urbis litteras deferremus, qui, quod consules aberant, consulare munus sustinebat more majorum. Senatus est continuò convocatus, frequensque convenit propter famam, atque expectationem tuarum litterarum. Recitatis litteris, oblata religio Cornuto est, pullariorum admonitu, non satis diligentè eum auspiciis operam dedisse: idque à nostro collegio comprobatum est: itaque res dilata est in posterum. Eo autem die magna mihi fuit pro tua dignitate contentio cum Servilio. Qui cum gratia effecisset, ut sua sententià prima pro-

nuntiaretur: frequens eum senatus reliquit, et in alia omnia discessit: eæque sententiæ, quæ secunda pronuntiata erat, cum frequens assentiretur senatus, rogatu Servilii P. Titius intercessit. Res in posterum dilata. Venit paratus Servilius, Jovi ipsi iniquus, cujus in templo res agebatur. Hunc, quemadmodum fregerim, quantaque contentione Titium intercessorem abjecerim, ex aliorum te litteris malo cognoscere: unum hoc ex meis: senatus gravior, constantior, amicius tuis laudibus esse non potuit, quam tum fuit. Nec verò tibi senatus amicius, quam cuncta civitas. Mirabiliter enim populus R. universus, et omnium generum, ordinumque consensus ad liberandam remp. conspiravit. Perge igitur, ut agis, nomenque tuum commenda immortalitati: atque hæc omnia, quæ habent speciem gloriæ colectam ex inanissimis splendoris insignibus, contemne, brevia, fugacia, caduca existima. VERUM DECUS in virtute positum est, quæ maximè illustratur magnis in remp. meritis. Eam facultatem habes maximam, quam, quando complexus es, tene, et perface, ut ne minus respub. tibi, quam tu reipub. debeas. Me tuæ dignitatis non modò fautorem, sed etiam amplificatorem cognosces. Id tum reipub. quæ mihi est mea vita charior, tum nostræ necessitudini debere me judico. Atque in his curis, quas contuli ad dignitatem tuam, cœpi magnam voluptatem, quod benè cognitam mihi T. Munatii prudentiam, et fidem magis etiam perspexi in ejus incredibili erga te benevolentia, et diligentia. III. Id. Apr. Vale.

ARGUMENTUM.

Scribit de S. C. in suam sententiam facto ad augendam Planci dignitatem, hortaturque, ut Antoniani belli reliquias conficiat.

M. T. C. Planco Imp. Cos. Des. S. D.

Ut primùm potestas data est augendæ dignitatis tuæ, nihil prætermisi in te ornando, quod positum esset aut in præmio virtutis, aut in honore verborum. Id ex ipso S. C. poteris cognoscere; ita enim est perscriptum, ut à me scripto dicta sententia est: quam senatus frequens secutus est summo studio, magnoque consensu. Ego, quamquam ex tuis litteris, quas mihi misisti, perspexeram, te magis judicio bonorum, quam insignibus gloriæ delectari: tamen considerandum nobis existimavi, etiamsi tu nihil postulares, quantum tibi à repub. deberetur. Tu contexes extrema cum primis. Qui enim M. Antonium oppresserit, is bellum confecerit. Itaque Homerus non Ajacem, nec Achillem, sed Ulyssem appellavit. Vale.

ARGUMENTUM.

Laudat Plancum de subsidio reipub. ferendo; et hortatur, ut Antonium ad Mutinam fusum persequatur, ac perdat.

M. T. C. Planco Imp. Cos. Des. S. D.

O gratam famam biduo ante victoriam, de subsidio tuo, de studio, de celeritate, de copiis. Atqui, etiam hostibus fuis, spes omnis in te est. Fugisse enim ex prælio Mutinensi dicuntur notis-